

ESPYY

Espeen ympäristön puolesta 1/11

ESPOON YMPÄRISTÖYHDISTYS ry ESBO MILJÖFÖRENING rf

**Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n
Uudenmaan piirin sekä Natur och Miljö
rf:n paikallisyhdistys**

Jäsenmaksu 32 e, opiskelijat 20 e, perheenjäsenmaksu 10 e.
Liittymiset ja osoitteenmuutokset Suomen luonnonsuojeluliit-
toon (www.sll.fi).

Yhdistyksen toimisto:
Pappilantie 5
02770 Espoo
P. 455 1194
espyy.ry@kolumbus.fi
<http://www.espyy.net>

ESPYY Espoon ympäristön puolesta

Lehti on Espoon ympäristöyhdistyksen jäsenlehti.

Päätoimittaja, taitto: Merja Ruuhonen

Painopaikka: Kopioniini

Painos: 1900 kpl

Lehteä koskevat tiedustelut osoitteella:

Merja Ruuhonen,

Tiistilantie 6 D 28, 02230 Espoo

p.k. 803 4759

merjaru@jippii.fi

Etu- ja takakannen kuvat:
*Syksyn merkinä kokoontuvat myös
valkoposkihanhet yhteen kertaamaan
kesän kuulumiset ennen syysmuuttoaan.
Kuvat Matinkylän rannalta.
- Valok. Merja Ruuhonen*

Toimitus pidättää oikeuden tarvittaessa
lyhentää lehteen lähetettyjä kirjoituksia.

Tämä lehti on painettu paperille, jolla on
pohjoismainen ympäristömerkki.

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	3
Toimintakertomus 2010	4
Espoon viheryhteydet	6
Menneitä tapahtumia	9
ENY:n ja Espyy:n järjestämä perheretki Nuuksion Kattilaan	10
Muistutus koskien Lommilan asemakaavoitusta jne.	12
Luonnonkukan päivän retki 19.6.	14

Pääkirjoitus

Visioimaan parempaa tulevaisuutta

Uudet tuulet ovat puhaltamassa Espoon maankäyttösuunnittelussa. Kohteenä tässä tapauksessa on Etelä-Espoon Finnoo-Kaitaa alue. Alue on tärkeä monenlaisille kansalaisryhmille. Se sisältää pienveneilijöille tärkeän sataman, ratsastusreitistöä, yhden koko metropolialueen linnustollisesti arvokkaimmista kosteikoista sekä niittyjä, joilla esiintyy mm. Suomen harvinaisimpiin hyönteisiin lukeutuvan *marskiviholainen*. Helposti olisi voinut käydä niin, että koko hankkeesta tulisi varsinainen viholaisten pesä. Kaupunki kuitenkin kutsui rohkeasti kaikki asianomaisten edustajat visioimaan hanketta jo alkuvaiheessa.

Torsti Hokkasen johtama visiointiprojekti antoi Arkkitehtitoimisto WSP Finlandille tehtäväksi järjestää visiointityöpajoja. Sieltä kutsuttiin edustajia eri kansalaisryhmistä osallistumaan neljään eri työryhmään, joiden aiheet olivat 1) Kaupunkirakenne ja liikenne 2) Asuminen ja arkkitehtuuri 3) Palvelut ja työpaikat ja 4) Virkistys ja luonto. Työpajat pidettiin Kaitaan koululla. Espyystä allekirjoittanut ja Eeva-Liisa Laakso oli kutsuttu Luonto ja virkistysryhmään. Kolmessa työsesiossa käytiin läpi ilmakuvan avulla meille tärkeitä kohteita ja asioita.

Mielikuvatyöpajassa pohdittiin kuvakorttien avulla millaiset ilmiöt sopisivat kohteeseen. Yhdessä työpajassa seurattiin esimerkkejä siitä, miten muualla maailmassa arvokkaita kosteikoita on integroitu kaavoituksessa. Paremmiin onnistuneita hankkeita olivat selvästi ne, joissa kosteikat otettiin huomioon suunnitteluprosessin alusta pitäen, kuin ne, joissa rakennetut osat suunniteltiin ensin ja kosteikat vasta jälkikäteen rakennuksien ympärille. Viimeisessä työpajassa yritimme sijoittaa 20 000 asukasta sekä 5 000 työpaikkaa järkevästi siten, että

kulku alueen kahdelle metroasemalle olisi sujuvaa säilyttäen arvostamamme kohteet ja asiat. Aalto-yliopiston opiskelijat ja WSP:n väki tallensivat aikaansaamisiamme ja kaikkien neljän ryhmän tuotoksien pohjalta järjestettiin yhteenveto koko prosessista.

Oli hämmästyttävää huomata miten niin eri teemojen työryhmät olivat päätyneet hyvin samanlaisiin johtopäätöksiin. Tielinjauksesta olimme yksimielisiä, että ehdottomasti pohjoinen linjaus ja mieluummin sillalla kuin luhdan ja leton lävitse. Keskustelussa monet korostivat sitä, että sekä asukas- että työpaikkojen määrät olivat ylimitoitettuja ja korkeintaan 10 000 -12 000 olisi sopiva asukasmäärä, vaikka rakennettaisi korkeastikin. Tuli myös selkeitä vihjeitä, että kuntapolitiikotkin olivat kallistumassa samoihin tuloksiin.

Illan lopussa väki vaikutti hyvin tyytyväiseltä koko prosessiin. Lähdettiin kotiin odottamaan että visioistamme kehittyvä kaavaehdotuksia. Tietysti Espoossa kun ollaan, täytyy pysyä valppaina koko ajan, ettei joku visioinnin vastainen asia mene huomaamattamme lautakunnan käsittelyn läpi. Tästäkin kävi niin, että eteläistä tielinjausta esitettiin hyväksyttäväksi kaupunkisuunnittelulautakunnan kesäkuun kokouksessa. Onneksi lautakunta hylkäsi esityksen ja hyväksyi pohjoisen linjauksen.

Tässä selvästi näkee, että tällainen hyvin demokraattinen suunnittelu on toimivaa. Kaikille tyydyttävä ratkaisu oli yllättävän helppo saavuttaa. Toivon vain, että kaupunki uskalltaa toteuttaa vision ja että visiointitoiminta vakinaistuu. Kaikille osapuolille on mielekkäämpi visioida ennen kaavoitusta ja luottaa, että lopputulos edustaa myös visiointityöryhmien tuotosta kuin se, että visiointi tapahtuu pienessä, suljetussa porukassa ja muille ainoa tapaa vaikuttaa on kirjoittamalla muistutuksia ja valittamalla.

Ehkä tämä kuulostaa utopistiselta, mutta siihen Maankäyttö- ja rakennuslaki pyrkii.

Stephen Venn, pj

Toimintakertomus vuodelta 2010

Vleistä

Espoon ympäristöyhdistys ry (Espyy) on puoluepoliittisesti sito utumaton yhdistys, joka toimii Suomen luonnon-suojeluliitto ry:n ja Natur och Miljö rf:n sekä SLL:n Uudenmaan piiri ry:n paikallisyhdistyksenä.

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ympäristönsuojelua ja toimia ympäristöasioista kiinnostuneiden ihmisten yhdessä Espoossa. Tarkoituksen edistämiseksi yhdistys mm. seuraa maankäytön ja luonnonhoito-ohjelmien suunnittelua ja toteutumista ja ottaa niihin kantaa, antaa lausuntoja ja tekee aloitteita sekä harjoittaa valistus-, tiedotus- ja koulutustoimintaa. Lisäksi yhdistys pyrkii lisäämään luonnonharrastusta ja -tietämystä järjestämällä retkiä ja leirejä sekä edistää luontoon kohdistuvaa tutkimusta.

Yhteistyökumppanit

Yksi tärkeimmistä yhteistyökumppaneista on ollut Espoon kaupunki. Lisäksi Espyy tekee yhteistyötä mm. erilaisen ympäristö- ja kaupunginosayhdistysten kanssa (mm. Pro Espoonjoki ry, Tringa ry, Virtavesien hoitoyhdistys ry sekä Matalajärven suojeluyhdistys ry). Pappilantiellä yhdistyksen toimiston tuntumassa toimivista järjestöistä läheistä yhteistyötä on ollut Espoon Nuoret Ympäristön suojelijat ENY ry:n, Espoon Mielenterveysyhdistys EMY ry:n sekä Kalliolan Settlementin Askel-projektin kanssa varsinkin Villa Apteekin toimintaan ja Pappilantien Järjestöka-tuun liittyvissä asioissa.

Espyyn toimintavuosi

Yhdistyksen toiminnassa keskeisellä sijalla olivat kaavoista valmistellut lausunnot sekä itsenäisesti tai yksityistä

tahoa avustaan tehdyt valitukset tai muistutukset. Erilaisia lausuntoja, kannanottoja ja aloitteita on tehty vuoden 2010 aikana noin 15 kappaletta. SLL:n jäsenrekisterin mukaan yhdistyksen jäsenmäärä vuoden lopulla oli 1649 (vuonna 2009 vastaava luku oli 1662).

Kevät- ja syyskokous sekä hallitus

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin maaliskuussa 2010. Kokouksessa vahvistettiin vuoden 2009 tilinpäätös sekä hyväksyttiin edellisen vuoden toimintakertomus.

Syyskokouksessa 22.11.2010 yhdistyksen puheenjohtajaksi vuodelle 2011 valittiin edelleen yksimielisesti Stephen Venn. Hallitukseen valittiin kahdeksi vuodeksi Pasi Raipola, Pirjo Itkonen, Helena Rantanen, Jorma Lamminpää ja Taina Oinonen. Varsinaisina jäseninä edellisten lisäksi jatkavat vuonna 2011 Eeva-Liisa Laakso, Merja Ruohonen, Sinikka Schönberg ja Veikko Solantie. Varajäseniksi hallitukseen valittiin Kaj Järvisalo ja Päivi Hagner.

Vuonna 2010 ESPYY-lehden päätoimittajana on ollut Merja Ruohonen. Yhdistyksen varapuheenjohtajana on toiminut Pasi Raipola ja taloudenhoitajana Eeva-Liisa Laakso. Yhdistyksen sihteerinä toimi Jorma Lamminpää. Tilintarkastajana on ollut Iiro Hartimo ja varatilintarkastajana Kyösti Kolehmainen.

Hallitus on kokoontunut vuoden aikana kevät- ja syyskokouksen lisäksi 10 kertaa noin kuukauden välein. Kokouksissa on ollut läsnä 4-10 hallituksen jäsentä sekä muutamia hallituksen ulkopuolisia henkilöitä (hallituksen kokoukset ovat koko jäsenistölle avoimia tilaisuuksia).

Tiedotustoiminta

Keskeinen osa tiedotustoimintaa oli edelleenkin Espyy – Espoon ympäristön puolesta -lehti (painosmäärä 1900), joka vuonna 2010 ilmestyi kaksi kertaa. Jäsenistön lisäksi lehteä jaetaan myös mm. kaupunginvaltuutetuille ja asukasyhdistyksille.

Ympäristöyhdistyksen toiminnasta tiedotetaan myös verkkosivujen (www.espyy.net) avulla. Lisäksi tiedotusta hoidettiin lehti ilmoituksilla. Yhdistyksen yleisesitteen suunnittelua jatkettiin.

Talous

Yhdistyksen tuloista pääosa saatiin jäsenmaksuosuuksina (Suomen luonnonsuojeluliiton henkilöjäsenmaksu oli 28,00€, josta paikallis yhdistykselle jää 5,60€). Suurimmat menoerät vuonna 2010 olivat lehden painatus- ja postituskulut sekä toimistotilan käyttökorvaus.

Toiminta ja osallistuminen vuonna 2011

- 15.-20.02. Kirjastojen luonto- ja ympäristöviikko kauppa- ja kirjasto- ja Sellon kirjastoissa
- 15.04. Meitä on moneksi -tapahtuma Entressen kirjastossa
- 17.05. Hanikan luontopolun avajaiset
- 19.05. Kaupunkiluontopolkukävely Espoon keskuksessa / Selvästi kivaa -tapahtuma
- 28.05. Kulttuuriympäristökävely (Pappilantien Naapuripäivä-tapahtuma)
- 20.06. Luonnonkukkien päivänä kasviretki
- 04.09. Ympäristöpäivä Pikku Auro-rassa, yhdessä Espoon Nuorten Ympäristönsuojelijoiden kanssa
- 22.09. Olarin koululla Ympäristö ja minä -päivänä

Stephen Venn esitteli ympäristöyhdistyksen toimintaa

- 09.10. Perheretki Hanikan luontopolulle yhdessä Espoon Nuorten Ympäristönsuojelijoiden ja Luonto-Liiton Uudenmaan piirin kanssa
- 01.12. Pappilantien järjestöjen Joukkukatu-tapahtuma yhdessä Espoon kaupungin kulttuuritoimen kanssa.

Yhdessä Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n kanssa:

- 08.05. Linturetki Hankoniemeen
 - 29.05. Kasvi- ja geologiaretki Karjalinnon luonnonpuistoon
 - 12.06. Retki Kotkan Maretariumiin
 - 02.10. Linturetki Porkkalaan
- Osallistuttiin yhdessä Järjestökadun muiden yhdistysten kanssa järjestettyihin retkiin ja talkoisiin.

Edustus muissa yhteisöissä ja yhdistyksissä:

- Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry:n piirihallituksen jäsenenä Pasi Raipola
- Pro Espoonjoki ry:n hallituksessa Pasi Raipola ja Veikko Solantie
- Pro Bodominjärvi ry (Veikko Solantie)
- Suur-Espoonlahden kehitys ry, hallituksessa Eeva-Liisa Laakso
- Villa Apteekin (Pappilantie 5) talotöimikunta sekä Osuuskunta Hyvä Arki, yhdistystä edusti Eeva-Liisa Laakso
- Lisäksi yhdistyksen jäseniä on osallistunut seminaareihin ja koulutustilaisuuksiin, joita ovat järjestäneet mm. Suomen luonnonsuojeluliitto, Suomen ympäristökeskus ja Uudenmaan ympäristökeskus.

Yhdistys on antanut useita kaavalausuntoja, muistutuksia ja mielipiteitä liittyen erilaisiin kaavoitus- ja maankäyttö -suunnitelmiin. Osa näistä on luettavissa yhdistyksen verkko sivuilla sekä jäsenlehdessä.

Espon pirstoutuvat viheralueet tarvitsevat tuekseen toimivat viheryhteydet

Pirjo Itkonen

Espon ympäristöyhdistyksen yksi tärkeimmistä tehtävistä on toimia Espoon luonnon ja kuntalaisten edunvalvojana ympäristöön liittyvissä asioissa. Tässä roolissa ympäristöyhdistyksen aktiivit seuraavat Espoon kaupungin maankäytön suunnitelmia ja niiden vaikutusta muun muassa viheraluekokonaisuuksien säilymiseen.

Kaksi kolmasosaa yhtenäisistä metsäalueista jo menetetty

Päättäjien sitoutuessa ylimitoitettuihin väestökasvutavoitteisiin rakentaminen pirstoo yhä enemmän Espoon jäljellä olevia metsiä. Viimeisen 30 vuoden aikana on Espoon yhtenäisistä metsäalueista hävinnyt jo kaksi kolmasosaa. Metsäalueiden pirstoutuminen toisistaan erillisiksi saarekkeiksi aiheuttaa

suuria ongelmia metsälajien liikkumiselle eri elinympäristöjen välillä. Pirstoutuvat metsäalueet tarvitsevat tuekseen toimivat viheryhteydet, mutta Espoon maankäytön suunnittelussa viheryhteyksiä ei pääsääntöisesti ole suojattu kaavamääräyksillä. Esimerkkinä voidaan mainita nyt jo vahvistettu Espoon eteläosien yleiskaava, jonka virallisessa kaavakartassa viheryhteydet oli korvattu virkistysyhteysmerkinnöillä. Virkistysyhteys tarkoittaa yleensä kevyenliikenteen väylää, eikä sillä turvata eläinten kulkuyhteyksiä.

Raskas maankäyttö aiheuttaa suuria ongelmia myös vesiluonnolle. Pienvesiuomat hävitetään usein rakentamisen yhteydessä ja näin menetetään korvaamattomia pienvesikäytäviä ja yhä harvinaisemmaksi käyviä luonnontilaisia pienvesielinympäristöjä.

Maastokäynnillä Kati Tuura, Pekka Pakkala, Keijo Savola ja Pasi Raipola.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös voitto viheryhteyksien turvaamiseksi

Espoon eteläosien yleiskaavan suunnitteluprosessin seuraaminen ja sitä seuranneet kaavalausunto - ja muistutusprosessit ovat olleet ympäristöyhdistyksen yksi viime vuosien merkittävimmistä ponnisteluista Espoon luonnon suojelussa. Ylemmän tason maakuntakaavan viheryhteyksien riittämättömän huomioiminen yleiskaavassa oli selkeä peruste sille, että Espoon ympäristöyhdistys laati yleiskaavasta muistutuksen Helsingin hallinto-oikeudelle. Oikeusprosessikäsitteily kaikkine vastaselityksineen johti lopulta, joulukuussa 2009, Korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen kumota valtaosa Espoon eteläosien yleiskaava-

van rakentamisvarauksista Kauklahden Näkinmetsän alueelle.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös Näkinmetsän maakunnallisesti merkittävän viheryhteyden turvaamiseksi on erittäin tärkeä. Päätökseen on myös selkeästi kirjattu velvoite turvata viheryhteydet aina Nuuksion järviylängöltä Keskuspuiston kautta merelle

saakka. Näkinmetsän rooli osana tätä viheryhteyttä on keskeinen, koska se on ainoa vielä toimiva yhteys Nuuksion ja Keskuspuiston välillä. Päätös antaa ympäristönsuojelijoille tärkeän työvälineen, jonka avulla voidaan tarvittaessa hakea muutosta kaavaehtoihin, joissa Korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä ei ole huomioitu. Ainakaan Blominmäen jätevesipuhdistamon, ja sen vaikutusalueen sisältävässä osayleiskaava-suunnitelmassa, ei ole

Maastokäynnillä

Espoossa voi vielä nähdä vielä maanviljelyskulttuurimaismaa

huomioitu riittävästi Korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä, vaan Espoon kaupunki on jälleen havittelemassa rakentamista Näkinmetsän alueelle.

Keskuspuiston viheryhteydet vaarassa raskaan maankäytön vuoksi

Keskuspuiston viheryhteydet pohjoiseen ja etelään ovat vaarassa hävitä Espoonväylän ja sen linjauksen ympärille suunniteltujen massiivisten rakentamishankkeiden vuoksi Malminmäki - Puosmalmi alueella. Puolar metsän sairaalan itäpuolisten alueiden rakentamissuunnitelmat eivät huomioi maakunnallista viheryhteyttä, joka ulottuu Suomenojalta Keskuspuistoon saakka. Alueen noin kaksi kilometriä pitkä viherkäytävä on ainoa yhteys rannikolta pohjoiseen. Espoon Keskuspuiston vielä suhteellisen laajat metsäalueet jäävät jo kolmelta suunnalta eristyneeksi alueeksi moottoriteiden ja kaupunkirakenteen keskelle.

Samaan aikaan Pohjois-Espoossa rakennetaan säännöksiltään vanhentuneen yleiskaavan turvin monin paikoin kestävämmästä. Viheryhteyksiä ja

luonnonalueita uhkaavien maankäyttösuunnitelmien lista on pitkä ja tulee vaatimaan ympäristöyhdistyksen edustajilta tapauskohtaista perehtymistä kaavaprosessien eri vaiheisiin.

Ympäristöyhdistyksen viheryhteyshanke tärkeä työväline maankäytön seurantaan

Pystyäkseen vastaamaan raskaan maankäytön alati kasvaviin haasteisiin on Espoon

ympäristöyhdistys rahoittanut ja toteuttanut yhdessä Uudenmaan ympäristönsuojelupiirin kanssa laajan viheryhteysselvityksen Espoon maa-alueilta. Uudenmaan piirin metsäasiantuntija Jyri Mikkola on tehnyt laajan kartoituksen Espoon metsäalueista ja niiden välillä vielä toimivista viheryhteyksistä. Mukana on myös osa pienvesiyhteyksistä, mutta materiaalia pyritään täydentämään näiltä osin vielä tämän vuoden puolella. Kaikki edellämainittu tieto on toteutettu sähköiseen muotoon hyödyntäen karttapohjatiedostoja, joiden avulla pystytään näyttämään suunnitteluvaiheessa olevien kaavojen vaikutus luonnonalueisiin ja viheryhteyksiin. Tämä on aineiston ehkä tärkein työväline, jonka avulla ympäristöyhdistys pystyy osoittamaan muun muassa asemakaavoituksen selkeät puutteet viheryhteyksien huomioimisessa.

Espoon päättäjien tulee aidosti sitoutua luonnon monimuotoisuuden suojeluun

Espoon kaupunginhallitus kirjasi vuonna 2010 virallisen päätöksen siitä, että Espoo kantaa vastuuta luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta

ta. Tätä on jo edeltänyt kaupungin päätös suojella 550 hehtaaria arvokkaita luonnonympäristöjä kaupungin omistamilla maa-alueilla. Suunta on oikea, mutta vielä on matkaa siihen, että maankäyttösuunnitelmista vastaavat tahot, poliittiset päättäjät mukaanlukien, ymmärtävät viheryhteyskseen merkittävän roolin luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Korkein hallinto-o-

ikeus on kuitenkin päätöksellään Espoon eteläosien yleiskaavasta nostanut viheryhteyskseen huomioimisen kaavoituksessa uudelle tasolle. Tämän päätöksen vaikutus nyt suunniteltuvaiheessa oleviin kaavoitushankkeisiin jää viime kädessä Espoon ympäristöyhdistyksen aktiivien valvottavaksi.

Menneitä tapahtumia

Luonto- ja ympäristöviikko 14.2.- 20.2.2011

Luonto ja ympäristöviikkoa vietettiin Enterssen kirjastossa Espoon keskuksessa viikolla 7. Teemaviikon aiheet olivat vapaaehtoistoiminta sekä suot ja metsät osana ilmastonmuutoksen torjuntaa. Teemaviikkoa on vietetty vuodesta 1999 lähtien ja sen järjestää yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliitto, Luonto- Liitto ja Suomen kirjastoseura.

Espoon ympäristöyhdistys osallistui teemaviikolle omalla esittelypöydällä. Päivi Hagner oli paikalla yhdistyksen edustajana.

Selvästi kivaa – tapahtuma Pappilantiellä 11.5.2011.

Tapahtuman järjestivät edellisvuoden tapaan Pappilantien järjestöt: A- Kiltujen liitto/ Askel ry Espoon Mielenterveysyhdistys ry (EMY ry), Espoon ympäristöyhdistys ry, Hyvä Arki ry sekä Espoon järjestöjen yhteisö (EJY). Tapahtumassa oli erilaista ohjelmaa; musiikkia, yhdistysten esittelypöytiä, erilaista syötävää ja kahvia sekä hauskoja että totisia urheilutapahtumia. Espoon ympäristöyhdistys järjesti Kulttuuriympäristökävelyn, jota opasti Eeva-Liisa Laakso.

Meistä on moneksi lapsillemme -tapahtuma 12.5.2011 Entressen kirjastossa Espoon keskuksessa.

Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Espoon kaupungin työntekijöiden ja erilaisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Paikalla oli noin 50 eri kaupungin ja yhteisöjen edustajaa. Yhdistyksellämme oli oma esittelypöytä, jossa jaettiin erilaisia esitteitä, sekä esiteltiin erityisesti tapahtuman teemaan sopivia koko perheen retkiä ja kesäleirejä. Jaettiin myös Espyy - lehteä sekä lyhyttä tiivistelmää toiminnastamme ja tietysti sanallista infoa asiasta kiinnostuneille. Kävijöitä oli runsaasti. Paikalla olivat Eeva-Liisa Laakso ja Helena Rantanen.

Villa Elfvikin aarteet - tapahtuma 28.5.2011

Esteetön luontopolku " Villa Elfvikin aarteet" sisälsi lintujen tiirailua ja muuta mukavaa luonnossa. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Espoon Kehitysvammaisten tuen ja MALIKE- projektin, Kehitysvammaisten Tukiliiton, Espoon Nuorten ympäristönsuojelijoiden, Luonto- Liiton ja Suomen luonnonsuojeluliiton ympäristökasvatus toimikunnan kanssa. Paikalla oli Helena Rantanen. **ELL**

Espoon Nuorten Ympäristönsuojelijoiden (ENY) ja Espoon ympäristöyhdistyksen yhteinen perheretki 28.8.2011 Nuuksion Kattilaan.

Eeva-Liisa Laakso

Perheretki alkoi puolenpäivän aikaan kokoontumisella Kattilan nuotiopaikalla.

Retkellä oli mukana reilu parikymmentä osallistujaa sekä aikuisia että leikki-ikäisiä lapsia. ENY:stä paikalla oli Anna Diallo, Elina Silkelä ja Zoriana Tchaban. Ympäristöyhdistyksestä mukana oli Taina Oinonen, Pasi Raipola ja Eeva-Liisa Laakso.

ENY hoiti lasten ohjelman ja Taina Oinonen vastasi suuren suosion saaneen tikkupullan paistoista ja muusta tarjoilusta. Pasi Raipola opasti sieniretken. E-L. Laakso kertoi halukkaille yhdistysten toiminnasta.

Lapsille oli järjestetty maaötököiden pyydystämistä ja tutkimista luupeilla sekä askartelua kävyillä, rakentaen erilaisia maatalouteen liittyviä ympäristöjä; mm. navetta, talli, karsina sekä

maatalon pihapiiri eläimiseen. Lapset olivat todella innostuneita askartelusta ja esittelivät vanhemmilleen ylpeinä aikaansaannoksiaan.

Lopuksi enyläiset vielä ohjasivat lapset kamera- ja puuystäväleikkeihin. Ihmiskameroilla otettiin hienoja luonto-otoksia, jotka muistikortin sijaan tallentuivat muistoihin ja puihin tutustuttiin silmät kiinni käsin tunnustelemalla.

Sieniretkelelle lähti sekä aikuisia että lapsia korit iloisesti heiluen. Retkeltä palasi innostuneita lapsia jotka onnellisina esittelivät saaliitaan, mm. herkkutatteja, punikkitatteja ja kanttarellejä vanhemmilleen.

Tikkupullanpaisto oli sekä lapsille että vanhemmille uusi kokemus. Pულlataikinan kääriminen tikun ympärille

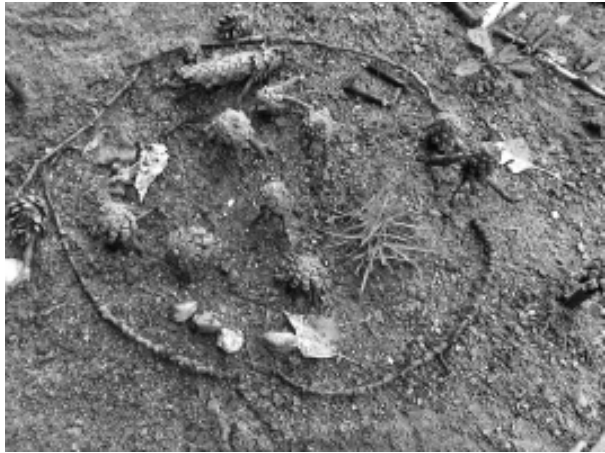

Tikkupullan paisto kruunasi retkipäivän. -Valok. E-L Laakso

ja paistaminen nuotiossa sujui mukavasti Taina Oinosen opastuksella. Tikkupullat maistuivat hyvin vadelmahillon kera.

Pieni iltapäiväsade ja ukkosen jyrinä keskeytti hetkeksi toiminnan nuotiopaikalla ja retkeiläiset hakeutuivat sateen suojaan. Sateen mentyä ohi retkeiläisten suureksi riemuksi oli joukko lähilaitumella olleita hiehoja ylittäneen kaatuneen aidan ja kirmasivat nuotiopaikan lähiniityllä. Voi sitä lasten riemua kun he näkivät hiehojen iloista hyppelyä aikuisten ajaessa hiehot takaisin oikealle laitumelle.

Retki oli kaiken kaikkiaan oikein onnistunut ja mukana olleet vanhemmat kiittivät järjestelyistä ja erityisesti

Käpylehmiä aitauksessaan. - Valok. E-L Laakso

siitä, että ohjelmaa oli juuri sopivasti, niin että pienimmätkin saivat kokea uusia luontoelämyksiä. Innokkaimmat lapset jo kyselivät järjestelijöiltä, milloin on seuraava retki.

Muistutus koskien Lommilan asemakaavoitusta ja asemakaavan muutosta *Nedre Gloms, Lommila 630102*

Kohteen luontoarvot

Lommilan asemakaava-alue sisältää Glomsinjoen varsin luonnontilaisen jokiuoman, jota reunustaa edustava ravinteikas lehto. Jokea seurailee myös suosittu virkistysreitti. Jokiuoman sijainti Helsingin metropolialueella nostaa sen biodiversiteettiarvoa valtakunnallisesti huomattavaksi. Jokiuoman ja sitä reunustavan vähitellen vaihtuvan puskurivyöhykkeen luonnon monimuotoisuus- ja virkistysarvo on moninkertainen verrattuna kohteen kaupalliseen arvoon osana kauppa-keskusta ja sen katualueita.

Kaavan nähtävillä olo

Valmisteluaineiston perusteella ja sen lyhyehkön nähtävillä oloajan puitteisissa ei ole ollut mahdollista arvioida perinpohjaisesti asemakaavoituksen todellisia vaikutuksia vesitalouteen, tai alueen eliöstöön, tahi tehdä toteutuskelpoisia ehdotuksia ympäristövaikutusten minimoimiseksi.

Vaikutukset joen ja lehdon ekosysteemeihin

On selvää, että rakentaminen tulee muuttamaan pysyvästi alueen vesitaloutta ja sen myötä maaperää sekä sen toimintoja. Kun laajoja alueita nykyisin vettä imevistä pinnoista päällystetään, pinnoitetaan ja katetaan, aiheuttaa tämä mm. pohjaveden pinnan laskemista ja pintavalunnan lisääntymistä.

Kaava-alueen luonnonarvot ovat vain osittain selvitetty. Sen arvokkaimmat luonnonosat jo tehtyjen luontoselvityksen perusteella ovat jokiuoma, jokiranta ja ravinteikas lehto. Nämä ovat luokiteltu uhanalaisiksi elinympäristöksi Etelä-Suomessa ja ne tulee säilyt-

tää mahdollisimman luonnontilaisina ja pyrkiä mieluummin kaavan yhteydessä parantamaan niiden suojaviheraluetta sekä kehittämään luonnon- ja virkistyskohteina. Lehtoalueelta on löydetty useita indikaattorilajeja, jotka osoittavat tarvetta suorittaa nyt tehtyjä tarkempia luontoselvityksiä.

Hulevesisuunnitelma tulisi olla hyvin perusteellinen ja se pitäisi laatia jo kaavoitusvaiheessa. Tässä tapauksessa ei riitä Espoon normaali käytäntö, että kaavamääräyksissä esitetään hulevesiselvitys tehtäväksi rakennuslupavaiheessa. Kaavoituksessa tulee varmistaa, ettei alueelta tuleva pintavesi pääse käsittelemättömänä Glomsinjokeen, vaan niitä puhdistetaan toimivien puhdistuskosteikkojen kautta, pelkät erotuskaivot sadevesijärjestelmässä eivät riitä takaamaan puhdistustulosta. Veden laatua tulee ehdottomasti seurata jo rakentamisen aikana ja jatkossa vuosittain. Ne toimenpiteet, joilla turvataan vedenlaadun säilyminen vähintään nykyisellään, on esitettävä ainakin kaavaselvityksessä.

Mikäli pintavedet pääsevät suoraan Glomsinjokeen, myös eroosio lisääntyy ja tämä vaikuttaa suoraan heikentävästi joen eliöstöön, johon kuuluvat mm. erittäin uhanalainen purohyrrä, äärimmäisen uhanalainen meritaimen ja silmälläpidettävä nahkiainen. Lisäksi joen lajistoon kuuluu mainittujen lajien ohella myös erittäin uhanalainen vaellussiika ja merkittävästi vähentynyt vimpa. Kyseinen jokialue on lisäksi tärkeää talvi-elinympäristöä vaarantuneelle koskikaralle, joka esiintyy alueella vuosittain. On myös huomioitava, että joki-ekosysteemissä tapahtuvia heikentäviä muutoksia aiheutu-

vat heikentämistä kohteen lisäksi myös sekä alajuoksuun että yläjuoksuun.

Tehdyn ympäristöselvityksen ratkaisuksi tarjoamaa joen ympärille jätettävää 10-20 metrin suojavyöhykettä ei voida pitää riittävänä. Kohteen luontoarvot ovat niin huomattavia, että suojavyöhykkeen tulisi perustua ensisijaisesti näihin luontoarvoihin ja tärkeiden elinympäristöjen rajauksiin. Esitettyjen suojavyöhykkeen mittojen voidaan katsoa olevan minimiedellytyksiä sille, että joen ja jokikäytävän luontoarvot sekä vedenlaatu säilyvät vähintään nykyisellään. Jokikäytävän kasvillisuus ja siihen ylempänä rinteessä liittyvä vähitellen vaihtuva suojaava kasvipeitteinen puskurivyöhyke on tärkeä osa joen ekosysteemiä, ja se tulisi ehdottomasti säilyttää myös kävelytien yläpuolella. Kyseinen kasvillisuusvyöhyke on tärkeä tekijä nykyisen pintavalunnan käsittelijänä ja kiintoaineksen suodattajana. Samalla se myös ylläpitää ulkoilureitin vakautta ja vähentää sen syöpmistä ja sormumista johtuvaa ajoittaista korjaustarvetta.

Ympäristöselvityksessäkin esitettyjen imeytysrakenteiden ja Glomsinjoen alajuoksulle rakennettavan kosteikkopuhdistamon toteutusmahdollisuudet, -tavat, toimivuus ja mahdolliset vaihtoehdot tulee selvittää nykyistä paljon tarkemmin ennen kaavaehdotuksen laatimista. On nähty Leppävaaran Sellon kohdalla, että hyvä suunnittelu ei yksin riitä, vaan on huomioitava myös urbaanin alueen aiheuttamat haasteet ja varauduttava pitkään seurantaan ja rakenteellisten muutosten toteuttamiseen, mikäli mm. kosteikkopuhdistamo ei toimi suunnitelmien mukaan. Realistisia arvioita hankkeen toteuttamisen tuomiin haasteisiin ja ongelmiin, erityisesti luontoon kohdistuviin haasteisiin, tulisi käsitellä perusteellisesti jo kaavoitusvaiheessa ja hankkeen toteuttajien pitäisi pystyä sisällyttämään laskelmiinsa myös luonnonsuojellisia näkemyksiä. Monikonpuron uomaa siirrettiin Sellon tieltä ja siihen raken-

nettiin kosteikkoja. Ekologisesti nämä suunnitelmat epäonnistuivat siksi, että kauppakeskuksen ohella kulkeva osaa on ekologisesti köyhä ja ilman vesikasvillisuutta. Lommilassa on myös kyseessä ison kauppakeskuksen rakentaminen kohteeseen, jossa kulkee arvokas jokiuoma. Espoon kaupungin kannattaa perehtyä Sellon Monikonpuron ongelmiin ja huomioida niitä Lommilan suunnittelussa ja pitää tavoitteena, että rakennushankkeen toteuttajaa informoidaan Sellon virheistä. Toivomme, että Lommilassa suojellaan korvaamattoman arvokas ja erityisen harvinaisen jokiluontotyyppin ympäristö Espoon arvojen mukaisesti.

Kaava-alueen pilaantuneet maat aiheuttavat riskin alueen pohjaveden laadulle sekä pintavesille (pilaantuneiden pintavesien valuminen Glomsinjokeen). Valmisteluaineistosta ei käy riittävästi ilmi miten mainitun riskin toteutuminen voidaan riittävällä todennäköisyydellä estää/ehkäistä.

Maankäytön tehokkuus

Alueen maankäytöstä suunnitellaan tehokasta; alueelle suunniteltu yhteiskerrosala 210.000- 220.000 kem², pääasiassa liike- ja toimistorakennuksia. Kuitenkaan valmisteluaineisto ei sisällä riittäviä ja luotettavia selvityksiä rakentamisen mukanaan tuomien suurien liikennevirtojen tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä eikä niiden tuottamista päästöistä alueelle. Kyseessä on pääasiassa henkilöautoliikenne, jonka lisääntyminen lienee kaavoitusta hakeville yrityksille kaupallisesti kannattavaa, mutta ei tue Espoon kaupungin visiota kestävästä kehityksestä.

Espoossa, 12.05.2010
Espoon ympäristöyhdistys ry.

Stephen Venn pj. Pasi Raipola vpj.

Luonnonkukan päivän retki 19.6.2011 Espoon Finnsinmäelle ja Mankbyn keskiaikaisille kaivauksille sekä August Ramsayn puistoon.

Retkelle lähdettiin klo 11.00 Finnsin Kansanopiston edestä kohti etelää vanhojen asuinpaikkojen ohi kauniille joskin jyrkille kalliolle, joilla alkajaisiksi tutustuimme kalliokasvillisuutteen oppaamme yhdistyksen puheenjohtajan Stephen Vennin johdolla. Kohteessa oli runsaasti keto-orvokkia ja keltamaksaruohoa sekä mm. rohtotädykettä, isomaksaruohoa, ketohopeahanhikkia ja tahmavillakkoa. Ylätteen ahosuolaheinää löytyi vasta pitkän etsinnän jälkeen.

Tämän jälkeen laskeuduimme kaakoon vievää rinnettä alas kohti muinaisia asuinpaikkoja. Museovirastosta oli mukana Jenni Siltainsuu. Hän toimi myös oppaana Finnsinmäen kiinteän muinaisjäännöksen osalta. Siltainsuu kertoi ensin kaivauksien aloitukseen liittyvää historia. Espoon kaupungin-

museo ja Helsingin yliopisto ovat tutkineet Espoon kartanon metsässä olevaa keskiaikaista kyläkokonaisuutta vuodesta 2007 lähtien. Tämä keskiaikainen kyläkokonaisuus on säilynyt koskemattomana vuodesta 1556. Tämän jälkeen oppaamme kertoi myös löydöksistä sekä niiden avulla selvitetystä paikan historiasta. Paikalta on löytynyt muun muassa saksalaista kivisavikeramiikkaa, hopearahoja ja lasipikareiden sirpaleita jotka kertoivat yhteyksistä länteen.

Kaivauspaikalta jatkoimme matkaa Espoon kartanon kautta kohti Kehä-III:n eteläpuolella olevaa suojeltua Kauklahden kallionalusketoa, August Ramsayn puistoa. Matkan varrella pysähdyttiin ihailemaan ja valokuvamaan haavanlasiisiipi-perhosta. Puistossa tutustuimme ketokasvillisuuteen sekä

Espoon ympäristöyhdistyksen hallitus vuonna 2011

Puheenjohtaja Venn Stephen p. 09-191 57712, stephen.venn@helsinki.fi

Varsinaiset jäsenet:

Raipola Pasi, vpj pasi.raipola@saunalahti.fi

Lamminpää Jorma, siht. jormalamminpaa@hotmail.com

Solantie Veikko p. 09-854 1524

Laakso Eeva-Liisa, tal.hoit. p. 09-2561241, eeva.laakso@pp.inet.fi

Itkonen Pirjo pirjo.itkonen1@luukku.com

Schönberg Sinikka

Oinonen Taina tmo285@windowslive.com

Rantanen Helena

Ruuhonen Merja, päätoimittaja p. 09-803 4759, merjaru@jippii.fi

Varajäsenet:

Järvisalo Kaj kaj.jarvisalo@elisanet.fi

Hagner Päivi

Stephen Vennin että Veikko Solantien johdolla.

Siellä kukki runsaasti valkolehdokke ja lisäksi näimme esimerkiksi seuraavia ketokasveja: ketoneilikka, kisaankäpälä, heinäratamo, mäkitervakko, keltamatarata, isomaksaruoho ja aholeinikki.

Paikalla oli monia useimmille retkeiläisille ketokasveina tuntemattomia kasveja. Paluumatkalla takaisin Finn-

sin Kansanopistolle tutustuimme vielä Espoon kartanon pihapiirissä ja maantien varrella kasvaviin puistopuihin ja kasveihin.

Tämän vuoden teemalajia tähtitalvikkia emme kuitenkaan nähneet.

Retki kesti noin kolme tuntia. Useat mukana olleet pitivät retkeä mielenkiintoisena erityisesti siksi, että siihen oli yhdistetty sopivasti muinaista ja nykyistä. **-ELL**

